



**sgp»jongeren  
jaarverslag 2016**



## Inhoudsopgave jaarverslag 2016

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| Voorwoord                         | 25 |
| Bestuur                           | 27 |
| Algemeen                          | 27 |
| Voorzitter                        | 27 |
| Vicevoorzitter                    | 28 |
| Secretaris                        | 29 |
| Voorzitter Politiek Platform      | 30 |
| Secretaris Politiek Platform      | 30 |
| Beleidsadviseur                   | 31 |
| Commissies                        | 33 |
| Organisatie                       | 33 |
| Leden & Relaties                  | 33 |
| Communicatie                      | 34 |
| Internationaal                    | 36 |
| Binnenland                        | 37 |
| Sociaal Economische Zaken         | 37 |
| Duurzame Ontwikkeling en Landbouw | 38 |
| Onderwijs                         | 38 |
| HR                                | 41 |
| Vrijwilligers SGP-jongeren        | 41 |
| Ledenaantallen SGP-jongeren       | 45 |
| Financieel jaarverslag            | 47 |
| Nawoord                           | 83 |



## Voorwoord

*Het geloof nu is een vast grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.*  
Hebreeën 1:11

*Vertrouw het verleden toe aan Gods barmhartigheid, het heden aan Zijn liefde en de toekomst aan Zijn voorzienigheid.*  
A. Augustinus

Opnieuw mogen we als SGP-jongeren dankbaar terugkijken op een waardevol en gezegend jaar. In het jaarverslag dat voorligt blikken we terug op dat jaar, het jaar 2016. Een jaar waarin we met Gods hulp weer mooie activiteiten neer mochten zetten. Vanuit ledenwerving hebben we ingezet op het leven. Als SGP-jongeren staan we voor bescherming van het leven en dankbaar genoeg mochten we daarmee veel nieuwe leden verwelkomen. 'Wie is de baas?'. Dat was het thema van de geweldige jongerendag die plaats heeft gevonden.

'Wie is de baas?'. Met deze vraag in ons achterhoofd blikken we terug op 2016. Na alles wat we als SGP-jongeren mochten bereiken is het geen vraag mee wie de Baas is. God is de Baas, Hij regeert!

Ondanks een aantal moeitevolle dossiers die afgelopen jaar langs zijn gekomen, zoals de NIPT test en de hulp bij zelfdoding bij een voltooid leven mogen wij weten wie de Baas is. Daarmee mogen we instemmen met Augustinus 'Vertrouw het verleden toe aan Gods barmhartigheid, het heden aan Zijn liefde en de toekomst aan Zijn voorzienigheid'. Zo kunnen wij als SGP-jongeren vol vertrouwen ons werk voortzetten in 2017.

Als bestuur willen wij iedereen die afgelopen jaar klaar heeft gestaan voor SGP-jongeren, hiervoor hartelijk danken! Mede door jullie enthousiaste inzet konden wij als SGP-jongeren ons geluid van Bijbelse politiek laten horen.



## Bestuur

### Algemeen

Tijdens de jaarvergadering van 8 april, die werd gehouden in de Reehorst te Ede, namen we afscheid van een groot deel van het bestuur, namelijk van Jan-Willem Kranendonk (voorzitter), Harm Jan Polinder (vicevoorzitter), Martin Holleman (voorzitter Politiek Platform), Wilhelm Doeleman (bestuurslid Organisatie), Gertjan van den Berg (penningmeester) en van Paula Schot (bestuurslid Leden & Relaties). Daarnaast werd Willem Pos voorzitter, waardoor er ook op het Politiek Platform een vacature ontstond. In een eerdere ledenvergadering waren Erik Jan Vinke (vicevoorzitter), Bert van Roekel (bestuurslid Organisatie) en Willem Pos (toenmalig bestuurslid Politiek) al benoemd tot bestuurslid, waardoor kennisverlies beperkt kon worden. Tijdens de jaarvergadering werden de vacatures voor Leden & Relaties en penningmeester opgevuld door respectievelijk Willem-Jan Verdoes en Robbert Verleun. Tijdens de ledenvergadering die vooraf ging aan het SGPJ-café van 27 mei werd Maarten van Nieuw Amerongen aangenomen als secretaris Politiek Platform. Hiermee was het bestuur weer op volledige formatie. De grote bestuurswisseling maakte dat het nieuwe bestuur wat langer de tijd nodig had om op elkaar ingespeeld te raken dan normaal. Het bestuur bedankt iedereen voor de ruimte die daarvoor geboden is. Mede hierdoor heeft het bestuur zich kunnen ontwikkelen tot een functioneel bestuur.

Het bestuur vergaderde in 2016 in de oude formatie op 19 januari, 17 februari en 9 maart. Na de jaarvergadering vergaderde het bestuur in nieuwe formatie op 18 april, 11 mei, 20 juni, 11 juli, 14 september, 10 oktober, 9 november en 15 december. Op 21 november vond er een vergadering plaats met alle voorzitters van de landelijke commissies en het bestuur.

### Voorzitter – Willem Pos

Het jaar begonnen als politiek bestuurslid, het jaar geëindigd als voorzitter. Het kan verkeren bij de grootste politieke jongerenorganisatie van Nederland. Nadat ik eind maart door het bestuur van SGP-jongeren was voorgedragen als voorzitter, werd ik begin april benoemd door het hoofdbestuur van de SGP als de nieuwe voorzitter van SGP-jongeren. Tijdens het voorjaarscongres mocht ik op 9 april 2016 het stokje en de voorzittershamer overnemen van Jan-Willem Kranendonk. In mijn maidenspeech roemde ik de reformatorische traditie en noemde ik enkele punten waarvoor ik me sterk wil maken tijdens mijn voorzitterschap, zoals de beschermwaardigheid van het leven, veiligheid en onze steun voor Israël.

Bij het voorjaarscongres traden zes nieuwe bestuursleden officieel aan; een enorme verandering in het bestuur. Toen in mei in mijn plaats een tweede politiek bestuurslid werd verkozen, was het bestuur weer compleet. We hebben in die periode de richting bepaald die we als bestuur op willen met SGP-jongeren: meer jongeren bereiken en enthousiasmeren voor politiek op basis van de Bijbel en een actieve, gezellige jongerenorganisatie zijn die ertoe doet. Daar werken we hard aan en daar hopen we in het nieuwe jaar mee verder te gaan.

In mijn eerste jaar als voorzitter ben ik benaderd door verschillende media voor interviews en artikelen over de SGP en SGP-jongeren. Zo heb ik meegewerkt aan meerdere interviews en artikelen in Leids Universiteitsblad Mare, het Reformatorisch Dagblad, NRC en interviews op de Reformatorische Omroep en Groot Nieuws Radio. Daarnaast heb ik een opinieartikel geschreven voor het Reformatorisch Dagblad en met andere voorzitters van politieke jongerenorganisaties meegeschreven aan opinieartikelen voor De Volkskrant. Ook heb ik mijn debuut gemaakt bij de Publieke Omroep, toen ik bij WNL op Zaterdag op Radio 1 te horen was over het verbieden van drugs. Daarnaast maakte ik mijn televisiedebuut voor de camera van het NOS-journaal. Tevens heb ik meegewerkt aan televisieopnames voor BNN, die D.V. eind februari worden uitgezonden.

Naast het ingaan op de actualiteit, mocht ik een maandelijks column verzorgen voor de website CIP.nl. Ik heb gesproken bij de Mars voor het Leven, ProDemos, een avond van De Correspondent in de Nijmeegse Schouwburg en over kerk en staat bij de Jonge Democraten in Utrecht. Daarnaast heb ik lezingen gegeven voor plaatselijke kiesverenigingen in den lande. Rond thema's als de erkenning van de Armeense genocide, privacy en het goedkoper maken van medicijnen is samengewerkt met andere PJO's, wat resulteerde in respectievelijk twee opinieartikelen en een manifest. Door middel van een ludieke actie hebben we aandacht gevraagd voor de bescherming van patiëntgegevens.

In november was het de eerste keer dat ik de ledenvergadering mocht leiden. Tijdens deze vergadering werden vier moties aangenomen, die ik bij het partijcongres van de SGP mag verdedigen. Zo mochten we het afgelopen jaar veel ondernemen. Toch hoop ik dat we als SGP-jongeren dat hebben gedaan vanuit het besef dat we afhankelijk zijn van Gods zegen over ons werk. Hierom moeten we elke keer maar bidden wat Mozes in psalm 90 zei: 'Sterk onze hand en zegen onze vlijt'. Dan is onze inzet nooit voor niets geweest!

### Vicevoorzitter – Erik Jan Vinke

Het jaar 2016 zit erop. Het eerste jaar van mijn termijn zit erop. Ik kijk terug op een gezegend jaar voor SGP-jongeren. Er is veel werk verricht, we hebben mooie en waardevolle bijeenkomsten gehad. Ik denk aan de twee congressen die zijn

georganiseerd en natuurlijk de SGPJ- cafés. Daarnaast heb ik veel artikelen en statements gezien van de verschillende politieke commissies. Ook de organisatorische tak van onze mooie vereniging heeft veel werk verzet. De hoeveelheid uren die alle vrijwilligers in SGP-jongeren steken is enorm. En daarvoor wil ik de vrijwilligers oprecht bedanken!

Een aantal zaken wil ik voor het voetlicht brengen. Het is duidelijk te merken dat de boodschap van SGP-jongeren door vele jongeren gewaardeerd wordt. Ons ledenaantal is dan ook aanzienlijk gestegen. In het afgelopen jaar heb ik ook gemerkt dat er door mensen 'gewacht' wordt op de visie van SGP-jongeren over bepaalde onderwerpen. Dat geeft mij het besef dat onze organisatie van waarde is in de samenleving en onze achterban.

Ook de organisatie van evenementen wil ik onder de aandacht brengen. Het wordt niet altijd gezien maar voordat een evenement bezocht kan worden door leden moet er veel werk gedaan worden. Denk aan de locatie, het eten en drinken, het zoeken naar sponsors, de communicatie, etc. Ook hiervoor veel waardering.

Het HR- team heeft het afgelopen jaar vele werkzaamheden verricht. Onder leiding van Marcel Cruccu zijn er mooie stappen gezet en zijn er goede vrijwilligers aangenomen. Marcel vertrekt, na twee jaar actief te zijn geweest, bij SGPJ. Via deze plek wil ik je ook nogmaals, hartelijk bedanken.

Het is voor mij een eer om leiding te geven aan de interne organisatie van SGP-jongeren. Ik zie al uit naar 2017, het jaar waarin we verkiezingen hebben. Het jaar waarin we campagne moeten voeren en waarin er met SGP-jongeren nieuwe stappen gaan zetten om als gehele organisatie te groeien.

We hebben er de zegen van de Heere voor nodig! Laten we daarom blijven bidden, want er gebeurt veel in de wereld waar we geen grip op hebben. Zo ook in onze organisatie. Het gebed heeft immers veel kracht omdat God degene is die het antwoord geeft!

### **Secretaris – Janneline van Westreenen**

Met het schrijven van het jaarverslag komt altijd het einde van het jaar weer in zicht. Opnieuw mocht ik getuigen zijn van een organisatie die mooi en waardevol werk verzet heeft. Terugkijkend op 2016 overheerst dankbaarheid. Dankbaarheid voor alle inzet die er van alle kanten weer geweest is, maar vooral dankbaarheid voor Gods hulp in het afgelopen jaar. Met hem mochten we als organisatie mooie en waardevolle momenten neerzetten.

Als bestuur begonnen we dit jaar als een zoektocht. Waar willen we als bestuur heen en wat willen we bereiken? We startten met zes nieuwe bestuursleden wat soms best even lastig was. Om goed op elkaar ingespeeld te raken hebben we als bestuur een heidesessie gehad waar een bestuursevaluatie aan gekoppeld werd. Hierdoor, en soms ook door vallen en opstaan, hebben we als bestuur onze draai gevonden en konden we leiding geven aan deze enthousiaste organisatie. In de bestuursvergaderingen liepen de discussies soms hoog op, waar onze nieuwe voorzitter zeker zijn steentje aan bijdraagt, soms verliep het zelfs met wat irritatie, maar over het algemeen was het vooral een genot om daar aanwezig te zijn.

Als secretaris ben ik afgelopen jaar weer bezig geweest met alle papierwerk achter de organisatie. Het registreren van bestuursleden bij de KvK, intranet updaten, de vergaderstukken voor bestuurs- en ledenvergaderingen en de daarbij behorende notulen. Als secretaris ben ik over het algemeen niet zelf verantwoordelijk voor grote activiteiten, maar probeer ik wel een overkoepelende blik over de organisatie te houden, zodat alles qua planning enigszins gestructureerd verloopt. Helaas is het mij na drie jaar niet gelukt om alle bestuursgenoten mee te krijgen in een gestructureerde planning. Daar wens ik mijn opvolger dan ook alvast succes mee.

Verder ben ik als secretaris betrokken geweest bij de organisatie van de SGP-jongerendag 'Wie is de baas?'. Waar we ons halverwege de organisatie afvroegen hoe we de zaal vol gingen krijgen, zorgde een onbedoelde situatie voor mooie PR. Hierdoor, maar zeker ook door de inzet van een enthousiast team, gemotiveerde vrijwilligers en alle aanwezigen, hebben we een ontzettend mooie dag gehad. Ik hoop dat het antwoord op de vraag die die dag centraal stond namelijk, 'Wie is de baas?', leidend mag zijn in ons leven.

Aan het einde van 2016 is de campagnecommissie van start gegaan. Op de laatste dag van het jaar heeft de eerste campagneactiviteit plaatsgevonden, namelijk het uitspreken van onze waardering richting de politie en brandweer voor al het werk dat zij (met Oud & Nieuw) verzetten. De campagne is met veel enthousiasme van start gegaan in 2016. In 2017 zal het vervolg van de campagne vanzelf zichtbaar worden.

Met het schrijven van dit jaarverslag komt ook het einde van mijn periode als secretaris in zicht. Aan de ene kant een vervelend vooruitzicht, want ik geniet nog steeds ontzettend van deze mooie, leerzame en waardevolle periode. Aan de andere kant een fijn vooruitzicht, die een hopelijk wat rustigere periode aankondigt. Zoals ik al schreef heb ik enorm



genoten van het zijn van secretaris van deze prachtige organisatie! Ik heb met plezier met iedereen samengewerkt, dat maakt dat ik het zeker weten ook erg ga missen. Ik wil iedereen bedanken voor deze leerzame en mooie periode, met name het bestuur waar ik logischerwijs nauw mee samen heb gewerkt. En niet alleen het huidige bestuur, maar ook het vorige bestuur onder leiding van Jan-Willem Kranendonk wil ik bedanken voor de prettige en gezellige samenwerking. Bovenal wens ik iedereen binnen de organisatie Gods zegen toe in alles wat jullie als organisatie mogen doen!

### **Beleidsadviseur – Niek Bakker**

Het afgelopen jaar is voor SGP-jongeren een jaar van veel uitdagingen en wijzigingen geweest. De organisatie is dit jaar opeens uitgebreid met ruim 20 (lokale) commissies. De beleidsadviseur is nauw betrokken bij de begeleiding van deze commissies, samen met enkele bestuursleden. Het vraagt organisatorisch en financieel veel van onze vereniging en vroeg daarom ook de nodige inspanning.

De wisseling van zes bestuursleden heeft de werkomgeving van de beleidsadviseur behoorlijk gewijzigd. Veel ervaring is daarmee uit het bestuur verdwenen, waar fris bloed voor in de plaats is gekomen. Het hernieuwd enthousiasme is aanstekelijk en de contacten binnen het nieuwe bestuur zijn goed. De functie van beleidsadviseur is nauwkeurig onder de loep genomen, wat heeft geleid tot een nieuw en meer belijnd functieprofiel.

Het aantal aanvragen voor gastlessen en workshops is in het afgelopen jaar (weer) behoorlijk toegenomen. Met de nieuwe lespakketten zijn er iets meer dan 50 gastlessen in groepen 8 van het basisonderwijs gegeven. Daarbij kwamen nog ruim 30 andere workshops/lezingen door de beleidsadviseur en werden er nog bijna 20 medegeorganiseerd, maar waar de beleidsadviseur niet aanwezig kon zijn. Ruim 100 is een behoorlijke toename ten opzichte van het voorgaande jaar (toen 41). Komend jaar komen er nog twee nieuwe lespakketten uit (over waterschap & provincie en over de Tweede Kamer).

Dit jaar is er tweemaal een cursusdag georganiseerd om vaardigheden te trainen. Sinds 2013 is er weinig structurele aandacht voor deze trainingen geweest. Door de deelnemers is deze intensieve cursusdag heel enthousiast ontvangen en het is de bedoeling dat het jaarlijks wordt herhaald.

Werkzaamheden in het kader van de komende verkiezingen hebben in 2016 veel aandacht gevraagd. Het betreft dan vooral meedenken over het verkiezingsprogramma en het opzetten van de campagne. De laatste weken van 2016 is ook de campagnecommissie binnen SGP-jongeren gaan draaien en zijn de eerste activiteiten in dat kader al geweest.

De beleidsadviseur is ook de verbindende schakel met andere geledingen van de partij. Dat houdt in dat de beleidsadviseur deelneemt aan het managementteam van het partijbureau, het strategieberaad, redactie van De Banier, met enige regelmaat de Tweede Kamerfractie bezoekt e.d.

Daarnaast is de beleidsadviseur betrokken geweest bij veel andere activiteiten, waaronder de jaarvergadering, het najaarscongres, de lokale avonden, SGPJ-cafés, ludieke acties enz., als ondersteuning bij de organisatie.

### **Organisatie – Bert van Roekel**

Vanuit commissie Organisatie zijn er dit jaar weer een aantal mooie activiteiten opgezet. Wilhelm Doeleman heeft zich hoofdzakelijk gericht op de organisatie van de jongerendag. Vanaf april heeft hij afscheid genomen van het bestuur en commissie Organisatie en is de commissie verder gegaan onder mijn leiding. In onderstaand verslag zal er kort verslag gedaan worden van de activiteiten.

#### **Jongerendag 2016**

De organisatie van deze jongerendag was extra spannend door plotselinge noodzakelijke wijziging in de locatie. Gelukkig kon er een andere prachtige locatie gevonden worden, namelijk het NBC in Nieuwegein. Door de actieve en flexibele inzet van de commissie en de goede communicatie kwam iedereen op de goede locatie terecht en vond er een geweldige dag plaats met het thema 'Wie is de baas?'

#### **Lokale commissies**

17 maart is er een avond georganiseerd voor lokale commiesleden. Hier hebben we met elkaar gehad over ledenwerving en ledenbinding. Veel commissies zijn aanwezig geweest, en het was een interessante en inspirerende avond.

Ook is er begeleiding geboden bij de start van nieuwe lokale commissies en zijn we op verzoek regelmatig langs geweest bij SGP besturen.

#### **Congressen**

De commissie organiseerde op 8 april en 9 april een voorjaarscongres in de Reehorst te Ede. Tijdens dit congres zijn er een aantal bestuursleden vertrokken en de voorzitter. Tijdens dit congres zijn er ook nieuwe bestuursleden aangetreden en heeft de nieuwe voorzitter zijn maidenspeech gehouden. Tijdens deze 2 dagen is er nagedacht over het thema 'leven'

Op 18 en 19 november is er een najaarscongres georganiseerd op kasteel De Vanenburg in Putten. Het thema was privacy. Het congres bestond uit lezingen, debatten en workshops.

### **Vrijwilligers**

Op 3 september is er een campagne brainstorm met buffet georganiseerd op Kasteel de Schaffelaar, bij Trans World Radio voor alle vrijwilligers.

Op 17 september is er in samenwerking met de beleidsadviseur een cursusdag voor de voor lokale vrijwilligers georganiseerd. Dit werd als positief en leerzaam gewaardeerd.

### **SGPJ-café**

Vanuit de commissie organisatie is er actief deel genomen aan de commissie SGPJ-café en de daarbij behorende organisatie. Er hebben drie SGPJ-café's plaatsgevonden. Eén op 21 januari, tevens de nieuwjaarsborrel, waar Maxime Verhagen een pitch hield over deze stond in het thema van 'Bouwend Nederland'. Op 27 mei was Roger van Boxtel, NS-topman te gast. Op 23 september vond er een SGPJ-café plaats met Koen Petersen die sprak over de Amerikaanse verkiezingen.

De commissie vergaderde in 2016 op 11 februari en 20 oktober. In 2016 is er afscheid genomen van Willem de Boer, Thirza Nieuwenhuizen. Er is op dit moment een vacature voor een extra commissielid.

### **Communicatie - Pieter Schreuder**

#### **Website**

In het afgelopen jaar is de langverwachte website online gegaan. Een frisse lay-out, gericht op thema's en nu ook responsive (geschikt voor mobiele apparaten). Vanaf het jaar 2017 wordt er vanuit het Politiek Platform (PP) meer thematisch gewerkt om ook op de website het themabeleid handen en voeten te geven.

#### **Jongierendag**

De SGP-jongierendag in maart is qua communicatie erg goed verlopen. Met name enkele dagen voor het congres, toen de locatie onverwacht wijzigde door aangetroffen asbest, bleek de 'crisiscommunicatie' effectief. In samenwerking met de jongierendagcommissie is er een prachtig grafisch concept als 'huisstijl' voor de jongierendag gemaakt.

#### **Intranet**

Het intranet in eerste fase werd voornamelijk gebruikt door HR. In dit intranet zijn alle vrijwilligers en hun (voormalige) posities opgeslagen. Daarnaast kunnen er potentiële kandidaten door HR worden verzameld. In later stadium is er een tweede functionaliteit aan het intranet toegevoegd, een besloten gedeelte voor vrijwilligers en leden. Op dit gedeelte zijn belangrijke documenten als vergadernotulen, manifesten en contactgegevens te vinden.

#### **PR, pers en publieke acties**

Het afgelopen jaar is er voor veel evenementen veel gedaan aan communicatie. Verschillende ledenwerfactiviteiten, de jongierendag, de congressen, SGPJ-café's en vele lokale avonden.

Dit jaar hebben we een 1-aprilgrap (succesvolle) uitgehaald. In aanloop naar het EU-referendum (6 april) kondigden we in de media aan om een onafhankelijke stempeiling te doen als antwoord op de afwezigheid van peilingen door NOS en Ipsos.

Van 7 tot 12 november vond de Week van het Leven plaats. Met behulp van politieke commissies hebben we daar aandacht aan besteed door statements en een publieksactie tijdens de Mars voor het Leven op 10 december. Daar speehte voorzitter Willem Pos en presenteerden we een mozaïek van 30.000 steentjes (verwijzend naar het aantal abortussen per jaar).

Eind november hebben we ons manifest over privacy aangeboden bij het Ikazia-ziekenhuis in Rotterdam nadat er in het nieuws cijfers werden gepubliceerd over datalekken.

#### **Gastlessen en ledenwerving**

De lespakketten die we in afgelopen jaren hebben ontwikkeld zijn opnieuw bijgemaakt en volop ingezet. Het gaat om een lesbrieff over regeren en over geloofsvervolging. Voor ledenwerving is het e.e.a. aan promotiemateriaal ontwikkeld, onder andere roll-upbanners.

### **100 jaar onderwijs**

2017 is het jaar dat de vrijheid van onderwijs haar 100e jubileum beleeft. In samenwerking met het RD werken we samen met de commissie Onderwijs aan een krantenbijlage.

In 2016 hebben Wilma Kerpel, Rianne Barth en Kees Vreeken afscheid genomen van de commissie. Janita de Vries is na haar taak in de jongerendagcommissie vrijwilliger, commissie Communicatie komen versterken.

### **InContact - Niels van Leeuwen**

De redactie van In Contact heeft in het afgelopen jaar weer vier nummers gemaakt. De edities hadden achtereenvolgens media, armoede, regeren en uitvindingen als thema. Voor In Contact zijn er het afgelopen jaar weer verschillende grote namen geportretteerd/geïnterviewd. Te denken valt aan Xander van der Wulp, burgemeester Van Zanen (Utrecht), staatssecretaris Kljnsma, minister-president Rutte en onze eigen voorman Kees van der Staaij.

De samenstelling van de redactie is het afgelopen jaar sterk veranderd. Herman Meijer en Marienke van Lanckeren hebben de redactie verlaten. We hebben als redactie in 2016 drie nieuwe redacteuren mogen verwelkomen: Erwin Guijt (feb.), Emma de Boer (nov.) en Anna v/d Meij (nov.).

De redactie heeft in 2016 vijfmaal vergaderd in Gouda. Te weten op 4 februari, 2 juni, 6 oktober, 9 november en 1 december.

Als redactie gaan we 2017 in met boordevol motivatie en inspiratie. We hopen weer vier mooie bladen te maken!

### **KLIK – Nellieke Oudijn**

In 2016 is KLIK 3 keer verschenen.

Verskillende onderwerpen hebben de revue gepasseerd. Vaste rubrieken waren:

In het Licht (een kort meditatief stukje), Standpuntig (de standpunten van de SGP of alfabetische volgorde), Grondwet (historie en uitleg van de Grondwet, zoals bespreking van grondrechten), Exotic (we bespreken bijzondere landen), Op-Missie (over diverse organisaties) en Toetje (puntig stukje, column-achtig over vrij onderwerp).

De KLIK-dag is wederom georganiseerd. Echter, door te weinig aanmeldingen is de KLIK-dag weer afgeblazen. We beraden ons nu op een nieuwe invulling van de dag. Mogelijk kunnen we de KLIK-dag rond een bepaald thema organiseren, zodat de dag ook interessant blijft voor kinderen die al eerder zijn geweest.

Andere punten waaraan wij aandacht willen geven is de KLIK als blad. We merken op o.a. beurzen waar we kinderen aanspreken, dat de gastlessen in goede aarde vallen. Dat vinden we fijn om te merken en we denken na over andere manieren om KLIK nog beter op de kaart te zetten en meer bekendheid te geven.

In het kader daarvan denken we ook na over gebruik van sociale media. Ideeën hierover moet nog meer vorm krijgen, maar we denken aan filmpjes die passen bij artikelen publiceren op de KLIK-pagina op de site of het promoten van de KLIK-dag via sociale media.

Binnen de commissie is ook veel veranderd. Maarten Molenaar heeft het hoofdredacteurschap overgedragen aan Nellieke Oudijn. Daarnaast is Stefanie Huls nieuw in commissie.

We zijn overgestapt naar een ander systeem met betrekking tot het inleveren van de artikelen. Dit doen we nu via Google Drive. Dit is overzichtelijk voor de hoofdredacteur en de eindredactie. In het begin moesten we even wennen, maar alles loopt nu naar tevredenheid.

De redactie vergaderde in 2016 op 14 maart, 30 juni en 21 oktober.

### **Leden & Relaties**

#### **Ledenwerving – Willem-Jan Verdoes**

2016 was voor mij persoonlijk een leerjaar, op het Voorjaarscongres van 8 & 9 april ben ik verkozen tot bestuurslid Leden & Relaties van het Landelijk Bestuur. Daarnaast was het voor commissie ledenwerving een mooi jaar en daar zijn we dankbaar voor. Er is veel werk verzet door veel mensen om dit jaar onze ledenaantallen te laten stijgen! We mogen dit jaar eindelijk weer een groei zien in het aantal KLIK leden, dit was dalende sinds 2010! In totaal hebben we circa 2000 nieuwe leden mogen verwelkomen en zijn we met bijna 800 leden gegroeid. Daarmee hebben we het ledenaantal van 7.000 leden bereikt!

Een nieuw bestuurslid betekent een nieuwe aanpak, bij mijn aantreden is het besluit genomen om de commissie Ledenwerving flink uit te breiden. Om die reden hebben wij 3 nieuwe mensen mogen verwelkomen. Naast de commissie uitbreiding hebben

we besloten om portefeuilles te verdelen binnen de commissie, zo willen we de slagkracht vergroten. Naast het op landelijk niveau ledenwerven, wil ik mij ook gaan richten om op lokaal niveau ledenwerving op te zetten, zo heeft één van de commissieleden dit in zijn portefeuille. In 2017 hopen wij met een plan te komen.

Naast deze nieuwe aanpak, heeft het nieuwe bestuur besloten om vaker namens SGP-jongeren op ledenwerfmomenten aanwezig te zijn, zo zijn wij dit jaar op de Duikenburgse dagen en op de Naar Buiten aanwezig geweest (samen circa 350 nieuwe leden). Daarnaast zijn wij in april 2016 aanwezig geweest op de Wegwijs (circa 410 nieuwe leden), de Familiedagen in Gorinchem (200 nieuwe leden)

Daarnaast enkele kerkelijke jongerendagen zoals het LCJ, JBGG, HHJO, HJW en de Kerstconferentie van de HGJB. Naast ledenwerving wil ik mij in gaan zetten voor ledenbehoud, commissie Ledenwerving zal er verder over na gaan denken hoe wij dit vorm kunnen geven.

Voor het jaar 2016 hebben we een brainstorm (13 juni) gehad voor een ledenwerfplan. Het plan was als volgt: Het hoofdthema was Leven, daarbij hadden we drie subthema's: Pro life, Naastenliefde en Oorlog & Vrede. Met name hebben we het subthema 'Pro-life' uitgedragen, de geslaagde mozaïekactie was hier een uiting van. 30.000 mozaïek steentje, allen met een gezichtje erop, getekend door kinderen uit de achterban op de Familiedagen in Gorinchem, waren op houten platen gemaakt. 16 borden naast elkaar die de zin 'Geef deze kinderen een gezicht' vormde, heel indrukwekkend.

Het bestuurslid Leden & Relaties was voorheen ook verantwoordelijk voor het SGPJ-café. Deze verantwoordelijkheid is echter in 2016 overgedragen aan het bestuurslid Organisatie. Wel bleef het bestuurslid Leden & Relaties in de commissie SGPJ-café als vicevoorzitter.

De commissie Ledenwerving heeft in 2016 de volgende mensen mogen verwelkomen: Sarai Heijboer, Jacomijn Groen en Marien Blok. In hetzelfde jaar hebben we afscheid genomen van Arie Huigen en Herlinde Paauwe. Op moment van schrijven staat er nog een vacature voor een commissielid Ledenwerving online.

Commissie Ledenwerving heeft op de volgende data vergaderd (onder voorzitterschap van ondergetekende): 6 april, 17 mei, 14 juni (Brainstorm ledenwerfplan), 30 juni, 28 september, 3 november.

### **Relaties – Daniël Verheij**

2016 was voor SGPJ een bruisend jaar. Een jaar met een jongerendag, twee congressen en zelfs meerdere SGPJ-cafés. De activiteiten waren veelal geslaagd, echter bleek het helaas niet altijd te lukken om de gestelde sponsortargets te halen. Doordat ook het totale financiële plaatje van de organisatie niet positief is over het afgelopen jaar, zal daar verandering in moeten komen. De bijdrage van ons als commissie zal enerzijds worden om met activiteiten minder kosten te maken door een ruil van bijvoorbeeld materiaal/locatie/eten van het bedrijf/instelling tegen een promotie tijdens activiteiten, op de website of in het In Contact. Anderzijds zal met een reorganisatie van de commissie, waarbij onder andere de advertentiewerwer lid van de commissie wordt, er meer gecombineerde sponsor/advertentie-voordelen worden aangeboden. Dit alles in afhankelijkheid van onze God die ons talenten geeft om werkzaam te zijn voor Nederland, voor elkaar, maar bovenal tot Zijn eer.

Commissie Relaties heeft vergaderd op 28 januari, 10 maart, 20 juni, 13 oktober en 20 december.

## Politiek Platform

### Voorzitter & Secretaris Politiek Platform – Hans van 't Land & Maarten van Nieuw Amerongen

In het jaar 2016 heeft het PP vooral in het teken gestaan van continuering en versterking van de gelederen. Enkele grotere projecten, zoals manifesten, zijn afgerond en nieuwe halfjaarplannen zijn gestart. Niet alleen inhoudelijk maar ook qua verantwoordelijke bestuursleden is het Politiek Platform vernieuwd en verjongd. Martin Holleman heeft afscheid genomen als voorzitter van het politiek platform. Willem Pos, algemeen lid van het politiek bestuur, heeft een sprongetje gemaakt binnen het landelijk bestuur. Hans van 't Land heeft de vacante plaats van voorzitter ingevuld, en heeft Maarten van Nieuw Amerongen als secretaris van het politiek bestuur naast zich.

Het nieuw gevormde politiek bestuur heeft, met instemming van het PP, een kort beleidsplan aangenomen. Hierin is vooral aandacht voor de structuur en dynamiek van het PP. Er wordt gewerkt om onduidelijkheid, inefficiëntie en miscommunicatie zoveel mogelijk uit te bannen. In 2016 is hiermee een begin gemaakt. Beide politieke bestuursleden onderhouden nauw contact met de politieke commissies, en verwachtingen zijn over en weer uitgesproken.

Het PP heeft actief geparticipeerd in de moederpartij en de politieke praktijk van Den Haag. Zo is er intensief meegedacht en -gewerkt aan de totstandkoming van het verkiezingsprogramma. Politieke commissies hebben commentaar kunnen geven op de conceptteksten, en deze zijn ingebracht in verkiezingsprogramma-commissievergaderingen. Daarnaast zijn veel politieke commissies in Den Haag geweest en onderhouden ze contacten met de Tweede Kamerfractie.

Er zijn stappen gemaakt in de ontwikkeling van het politieke geluid van SGP-jongeren. Allereerst inhoudelijk. Er zijn veel statements geschreven, vooral de laatste maanden van het jaar 2016 op de nieuwe website. Ook heeft een werkgroep een manifest gepresenteerd over privacy. Door een ludieke actie is daar ook in de media aandacht aan geschonken. Maar ook door middel van artikelenreeksen, bijdrage in debatten heeft SGP-jongeren geparticipeerd in het publieke debat. Te denken valt onder meer aan License to Heal, een coalitie met andere PJO's over dure medicijnen. Belangrijk is ook de bijdrage aan de Week voor het Leven. Niet alleen inhoudelijk heeft het PP zich kranig ontwikkeld, ook op het gebied van politieke vaardigheden. Er zijn schrijf cursussen geweest, een trainingsdag voor vrijwilligers, en vooral natuurlijk het PJO-parlement. Die laatste resulteerde in een mooie overwinning die in de hofstad nog altijd nagalmt.

De voorzitter en secretaris van het Politiek Platform hebben in het afgelopen jaar een aantal keer in de media opgetreden. Denk hierbij o.a. aan het meedoen aan een debatten, het schrijven van een columns op CIP.nl, stukjes in de landelijke organen van de SGP en SGPJ en diverse opinieartikelen. Ook hebben de beide mannenbroeders hun opwachting gemaakt bij collegae-PJO's.

Het PP staat er na 2016 goed voor. In veel opzichten is er sprake van een gestage groei naar een dynamische en professionele organisatie. Er is een nieuwe commissie in prenatale fase, en nu al zeer levenslustig; commissie Zorg. Andere commissies zijn volledig gevuld met kundige jonge mensen die graag hun bijdrage leveren aan SGP-jongeren en ook zichzelf willen ontwikkelen binnen SGP-jongeren.

### Internationaal – Wilco Kodde

Gebeurtenissen van wereldformaat volgden elkaar in rap tempo op in 2016. De commissie Internationaal schreef over tal van onderwerpen, zoals Israël, Syrië, Irak, christenvervolging, USA-presidentsverkiezingen, etc.

In juni volgde een serie over de Brexit, met o.a. verslag van commissielid Coen Hermet vanuit Londen.

Intussen werd ook druk deelgenomen aan de activiteiten van ECPYouth, de jongerenkoepel van de Europese partij ECPM. In juli bezocht een delegatie van commissie Internationaal de General Assembly plus de zomerschool in Bern, Zwitserland. In augustus bezocht de voorzitter Moldavië en Kroatië om te spreken op internationale politieke conferenties en in december was hij te gast bij de Wit-Russische jongerenpartij BCD Youth in Minsk, Wit-Rusland.

In het najaar is een serie artikelen geschreven over Turkije en een plan uitgewerkt om de Europese Unie te hervormen. Dit resulteerde in een motie die op de ledenvergadering van SGP-jongeren is aangenomen.

Ook bleef de commissie goed contact onderhouden met de Israëlische ambassade en organisaties voor de Israëlische zaak, onder meer door te participeren in een netwerk dat zich gezamenlijk sterk maakt tegen de boycot-Israëlbeweging.

De samenstelling van de commissie veranderde gedurende 2016: Nadine van Braak nam afscheid en Walter Jordaan kwam nieuw in de commissie.

### Binnenland – Lianne Ruitenbeek

Commissie Binnenland heeft in de eerste helft van 2016 het tbs-systeem in Nederland onder de loep genomen. De conclusie is dat veelvoorkomende kritiek, zoals lange wachtlijsten en tekort aan financiële middelen, niet overeenkomt met de werkelijkheid. Daarnaast lopen behandelmethoden tussen klinieken uiteen van zelfsturende minisamenlevingen tot strenge regimes. N.a.v. ons onderzoek heeft de commissie een artikel geschreven waarin wordt gepleit voor tbs-kibboetsen, die veel meer de vorm hebben van een minisamenleving dan een gevangenis. Het doorgeschoten veiligheidsdenken in Nederland gaat op dit moment nog te vaak ten koste van re-integratie van tbs'ers, terwijl re-integratie zeker ook een doel van tbs is. Ons inziens moet er daadwerkelijk in het sociale aspect worden geïnvesteerd.

Het tweede onderzoek van 2016, naar verbeterpunten in het integratietraject, is op het moment van schrijven nog in volle gang. Helaas is het te vroeg om uitkomsten te kunnen presenteren.

Voor het tbs-onderzoek zijn we drie keer bij een tbs-kliniek geweest voor gesprekken en rondleidingen. Voor het onderzoek naar integratie van immigranten is Vluchtelingenwerk bezocht. Namens SGP-jongeren bezochten Lennart Ouwendijk en Mathijs Jonkers een seminar over privacy en veiligheid bij de AIVD.

De commissiesamenstelling is in het afgelopen jaar flink gewijzigd. Mathijs Jonkers, Lianne den Hartog en Arie Vonk Noordegraaf verlieten de commissie. Tom de Nooijer, Lianne Ruitenbeek en Koen Schouten werden verwelkomd als nieuwe leden. Met het vertrek van Mathijs moesten we helaas ook afscheid nemen van een kundige voorzitter. Vanaf deze plaats willen we hem nogmaals hartelijk bedanken. Lianne Ruitenbeek is nu voorzitter van de commissie. De commissie is daarmee niet voltallig: dit hopen we in het komende jaar te bereiken.

De commissie heeft vergaderd op 15 januari, 14 april, 20 mei, 4 juli, 2 september, 12 oktober, 18 november en 14 december.

### **Sociaal Economische Zaken & Zorg – Arie Rijneveld**

Sinds dit jaar bestaat de commissie uit twee afzonderlijke onderdelen, namelijk Sociaal Economische Zaken en Zorg. Dit o.a. naar aanleiding van de motie van Jan-Herber Hogendoorn, waarin de oproep doorklonk meer aandacht aan zorgthema's te besteden. Dit heeft geleid tot het aantrekken van vier nieuwe mensen (2 SEZ, 2 Zorg). Arie Rijneveld heeft de leiding over de beide commissies. De wens is om op termijn over te gaan op twee zelfstandige commissies. Hiervoor zijn nog meer commissieleden nodig voor Zorg.

Er is in het afgelopen jaar niemand vertrokken bij de commissie. De wens van vorig jaar tot continuïteit is daarmee deels gehaald. Nanja Mol heeft de overstap gemaakt naar commissie Zorg, vanwege haar affiniteit met de zorgthema's. Daarnaast zijn aangenomen Rianne Stout - van Hoepen (docent verpleegkunde) en Mark van Opijnen (student geneeskunde). Wat betreft SEZ zijn aangenomen Leander Fierens (student Fiscaal Recht & Economie, tevens werkzaam bij Visser & Visser Belastingadviseurs) en Johan de Man (student Commerciële Economie).

Commissie SEZ werkt op dit moment in verschillende kleinere samenstellingen aan drie onderwerpen. Het werken in kleinere samenstellingen wordt als positief ervaren, vanwege onder andere betere samenwerking.

I. Zzp'ers. Het aantal zzp'ers stijgt, waardoor solidariteit van verzorgingsstaat onder druk komt te staan. Gezagsverhoudingen zijn bepalend voor al dan niet werkelijk zzp'er zijn. Er zijn veel schijnconstructies. Commissie denkt na over tijdelijke voordelen voor zzp'ers, zodat na een paar jaar duidelijk wordt wie wel/niet op eigen benen kan bestaan, zonder steun van de overheid.

II. Pensioenen. De commissie heeft een voorkeur voor een meer persoonlijke pensioenopbouw. Dit is deels in lijn met de plannen van staatssecretaris Klijnsma. Pas na de verkiezingen zal de politiek een keuze maken voor de inrichting van een nieuw stelsel.

III. Woningmarkt. Er is een analyse gemaakt van de problemen op de woningmarkt en van daaruit zal gezocht worden naar oplossingsrichtingen voor deze problematiek. Te denken valt aan problemen met woningcorporaties, maar ook het moeilijk verkrijgen van een eerste hypotheek.

De wens is om per onderwerp minimaal een kort manifest te publiceren, meer samen te werken met de SGP-fractie en om via andere kanalen deze mening te verspreiden.

Commissie Zorg is goed van de grond gekomen, maar hoopt in de toekomst de commissie structureel meer vorm te geven. De komende tijd willen wij ons vooral bezighouden met de verkiezingen.

I. In de Week van het Leven hebben wij ons bezig gehouden met de pro-life thema's. Er zijn een handvol artikelen gepubliceerd via Puntuit, cip.nl en de website van SGP-jongeren.

II. Er heeft in het Reformatorisch Dagblad een opiniëartikel gestaan over de ambivalentie in het abortusdebat.

III. Naast bovenstaande schrijfsels zijn er diverse andere stukken verschenen, o.a. over orgaandonatie.

IV. De commissie neemt deel aan 'License to Heal', een samenwerkingsverband van bijna alle pjo's over dure medicijnmiddelen. Er is een manifest overhandigd aan de vaste Kamercommissie van VWS. Intern heeft SGP-jongeren een motie daarover ingediend op het partijcongres van de SGP om dit in het verkiezingsprogramma te krijgen. Op het moment van schrijven ligt hier een positief advies van het Hoofdbestuur aan de afgevaardigden om voor deze motie te stemmen.

Naast de zichtbare activiteiten heeft de commissie meerdere congressen of symposia bezocht. Dit heeft gediend tot verrijking van de kennis van de commissieleden. Deze activiteiten waren gratis.

De komende tijd willen wij ons richten op de verkiezingen. We zullen proberen scherp te blijven op de actualiteit en op basis daarvan onze zichtbaarheid tonen.

In totaliteit (zij het in diverse samenstellingen) heeft de commissie vergaderd op 8 feb, 2 mei, 16 aug, 17 sept, 19 sept, 5 okt, 20 okt, 15 nov, 30 nov, 21 dec, 27 dec.

### **Onderwijs – Rick Moeliker**

Het afgelopen jaar bevond de commissie Onderwijs zich in een fase van transitie. Zelf mocht ik aan het begin van het jaar aantreden als voorzitter, en daarnaast mochten we Leon de Visser, Matthijs Slieker, Annelies Bax, Bettine van Ooijen en Nelske Baan verwelkomen. Hiertegenover stond het vertrek van voorzitter Erik-Jan Vinke, Hendrik Mulder, Kees van den Brink en Willeke van Deelen. De commissie is dus bijna geheel vernieuwd maar kent nu wel een evenwichtige samenstelling.

Het afgelopen jaar hebben we niet direct gewerkt aan een thema, niettemin zijn we wel actief geweest. Bettine van Ooijen schreef over Ipad-scholen, Hans Beverloo over Onderwijs2032 en zelf heb ik wat geschreven over het hoger onderwijs. Het afgelopen halfjaar hebben we wel nagedacht over ons nieuwe thema, vrijheid van onderwijs. Dit is natuurlijk een belangrijk thema voor SGP-jongeren. In samenwerking met het Reformatorisch Dagblad hopen we daarom begin mei een katern uit te brengen die gaat over dit thema en met de krant meegestuurd zal worden. Op moment van schrijven hebben we nog niet precies verdeeld wie wat zal doen, de bijdrage van SGP-jongeren zal in ieder geval substantieel zijn waardoor we dus in samenwerking met een externe partner een mooi product neer kunnen zetten met een groot bereik. We hebben nog geen nieuw thema omdat er in maart verkiezingen wachten, voor de zomervakantie hopen we een nieuw halfjaarsthema te kiezen. Naast het schrijven hebben we nog enkele andere activiteiten kunnen ontplooien. Het manifest wat de commissie in 2015 schreef over Onderwijs2032 is in juni 2016 aangeboden aan staatssecretaris Dekker, die erg opgetogen was met het initiatief van onze organisatie. Het aanbieden van het manifest werd mogelijk gemaakt door Vallei en Rijn, waarvoor we ze ook op deze plaats willen bedanken. Leon de Visser, Bettine van Ooijen en ondergetekende hebben ook een bezoek gebracht aan onze onderwijswoordvoerder Roelof Bisschop en Gijsbert Leertouwer om kennis te maken en ons te beraden op de samenwerking.

Tot slot hebben we vergaderd op 23 maart, 20 april, 20 juni en 14 september. Wegens drukte bij de meeste commissieleden hebben we daarna niet meer fysiek vergaderd maar hebben we wel online de nodige zaken besproken.

### **Duurzame Ontwikkeling en Landbouw – Pieter Meijers**

Komkommers hebben heel veel met de commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw te maken. De Nederlandse landbouwsector produceert elk jaar 410 kilo komkommers, waarvan ruim 300 miljoen kilo wordt geëxporteerd. En duurzaamheid wordt vaak geassocieerd met de kleur groen, de kleur van komkommers.

Wat echter niet bij commissie DOL hoort is komkommertijd; de boodschap om de aarde te bouwen én te bewaren is het immers waard om uitgedragen te worden! Helaas heeft de commissie wel een komkommertijd gekend in het afgelopen jaar. Het halfjaarplan over vergroening van het belastingstelsel is wel afgerond, maar er is geen eindproduct gemaakt. In het begin van het jaar zijn er wel een aantal vergaderingen geweest op 12 januari, 23 mei en 20 juni. Maar buitenom deze vergaderingen zijn er geen activiteiten geweest en is er niets geschreven of geproduceerd.

Ondergetekende probeert sinds november de commissie uit het dal te trekken. 17 november is er een vergadering geweest, waarna er 5 statements zijn geschreven en er flink aan het nieuwe halfjaarplan over fosfaat is gewerkt. Op 30 november is er een gesprek met Dijkgraaf en Maljaars van de Tweede Kamerfractie geweest, wat door alle aanwezigen als positief is ervaren.

De samenstelling van de commissie is dit jaar behoorlijk veranderd. Jan Willem Bijmagte is afgezwaaid als voorzitter en ook Abram het Lam, Wietske van der Starre en Reinder van der Spek hebben afscheid genomen van de commissie. Gert-Jan van Leeuwen is van januari tot november voorzitter geweest, maar is teruggetreden omdat hij het te druk had; hij bleef wel commissielid. Ondergetekende is sindsdien de voorzitter van de commissie. Gedurende het jaar zijn Gerko Wassink, Maurits Gorter en Jan-Pieter Bijmagte bij de commissie gekomen.

De zorg die vorig jaar werd geuit over de bezetting binnen de commissie lijkt dus opgelost te zijn. Nu ook de activiteit in de commissie terug keert, lijkt de komkommertijd voorbij en kan de commissie haar boodschap vóór duurzame ontwikkeling en vóór landbouw weer laten horen!

### **Adviescommissie – Auke Dijkstra**

De adviescommissie heeft in 2016 verschillende activiteiten ondernomen. In de eerste helft van het jaar hebben we sollicitatiegesprekken gevoerd met kandidaten voor vacatures in het landelijk bestuur, waaronder die voor de functie van voorzitter. Naar aanleiding van deze gesprekken hebben we advies uitgebracht aan het bestuur. Ook hebben we over verschillende andere zaken advies uitgebracht aan het bestuur. Naast deze activiteit hebben we nagedacht over de toekomst. Zo hebben we een reglement opgesteld voor het functioneren van de adviescommissie.

Er zijn ook een aantal wijzigingen geweest in de samenstelling van de adviescommissie. Maurits Bakker en Koos-jan de Jager zijn gestopt als lid van de adviescommissie, Kees Vreeken zal dit op korte termijn ook doen. We hebben Frans Hazeleger (commissies Binnenland en Vallei & Rijn), Martijn Stouten (redactie In Contact) en Josefien Verschuure (commissies Organisatie & Reimerswaal) mogen verwelkomen als nieuwe leden.

In 2017 hopen we opnieuw sollicitatiegesprekken te voeren met kandidaten voor functies binnen het landelijk bestuur. Ook zullen we over andere zaken in voorkomende gevallen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het bestuur. Deze adviezen zullen voortaan op het intranet verschijnen.



## Lokale commissies

### Alblasserwaard – Wietse Blok

Ook in 2016 heeft SGP-jongeren Alblasserwaard niet stil gezeten. We hebben ons in 2016 vooral gefocust op het werk achter de schermen. We zijn meerdere keren in gesprek geweest met de lokale fracties en besturen. Ook hebben we nagedacht over hoe we jongeren in de gemeente Molenwaard meer bij de politiek kunnen brengen. Dit hebben we op papier gezet en op 28 juni aan de gemeenteraad aangeboden. Dit document heeft een vervolg gekregen door een motie van SGP-Molenwaard. Deze werd unaniem aangenomen. Het college werkt de motie nu uit. Het heeft ons veel publiciteit in de lokale media opgeleverd. Naast deze activiteit hebben we deelgenomen aan verschillende werkbezoeken van SGP-Molenwaard en stonden we op meerdere braderieën om leden te werven.

De commissie wijzigde nogal het afgelopen jaar. Lars Kroon, Dirk de Bruin en Jasper Meerkerk namen afscheid als commissielid. Daartegenover staat de komst van Jeanine van der Rhee, Harrie van den Berg en Marien Blok in ons bestuur. SGP-jongeren Alblasserwaard vergaderde dit jaar op 21 maart, 6 september en 7 november. Daarnaast hebben we vele telefonische overleggen gehad!

### Apeldoorn

Commissie Apeldoorn heeft over 2016 geen activiteiten te vermelden.

### Barneveld – Silvan Hardeman

We hebben dit jaar verschillende dingen gedaan. Laten we beginnen met het noemen van de debatavonden. In april hadden we een debatavond over het referendum. De sprekers waren: R. Bisschop (SGP), J. van Klaveren (VNL) en J. Grünbauer (STGRS). De avond werd gehouden in het Van Lodenstein college te Barneveld. In november was er een debatavond over de zorg. De hoofdthema's waren: orgaandonatie, abortus en euthanasie. Namens de SGP sprak Bertjan Ruissen, namens de VVD Peter Lamberts. Ook hebben we dit jaar meegedaan aan ledenwerfacties op de Naar Buitenbeurs en werden er gastlessen gegeven op basisscholen. Ook hebben we dit jaar verschillende JV's bezocht om over de christelijke politiek te vertellen en debattraining te verzorgen. We waren ook aanwezig op de 'trainingsdag' voor lokale bestuursleden op het partijbureau.

Jan, Teunis en Hans zijn gestopt als bestuurslid, Auke is gestopt als voorzitter. Silvan nam de voorzitterstaak over, William werd penningmeester.

De volgende personen kwamen ons bestuur versterken:

Arjen Klein, Frans Willem de Pater, Sasja Mulder, Lydia de Goffau, Nadine Hoogstraten en Caroline Schimmel.

### Capelle-Krimpen – Martijn Bongiovanni

Sinds twee jaar is een platform met een verscheidenheid aan leden bezig in de gemeente Capelle en Krimpen a/d IJssel om de SGPJ meer bekendheid te geven, dit door het organiseren van een jongerenavond.

Hieruit is op 3 augustus 2016 te Capelle aan den IJssel een nieuwe SGPJ afdeling opgericht; als nieuw initiatief na een eerdere, in de vergetelheid geraakte afdeling. In diezelfde vergadering is Martijn Bongiovanni benoemd tot voorzitter en Ernst Pols tot penningmeester van de toenmalige afdeling SGPJ Capelle & Krimpen. Op 22 september 2016 is een vergadering belegd, waarin zaken omtrent de jongerenavond geconcretiseerd zijn en Marijn Floor benoemd is tot secretaris van het bestuur. Tevens heeft Martijn Bongiovanni op deze vergadering bekend gemaakt dat hij per 1 januari zijn functie als voorzitter zal neerleggen, hoewel hij ad interim leiding blijft geven totdat er een vervanging voor zijn positie gevonden is. Op 10 november 2016 is een vergadering belegd waarin Wouter de Jong benoemd is tot bestuurslid en waarin overleg gepleegd is omtrent besteding van het beschikbare geld, +- €2000; dit geld kwam op dat moment definitief ter beschikking van de afdeling.

Op 16 december 2016 is de laatste vergadering van het jaar '16 belegd; hierin is concreet gesproken over de invulling van een jongerenavond, mogelijke locaties en data. In deze vergadering is ook de aanzet gegeven voor een protocol voor omgang met sponsors. Dit protocol wordt in de vergaderingen van 2017 gecompleteerd.

### Ede – Gerard Vis

SGPJ Ede is compleet vernieuwd en overgenomen door een nieuw bestuur. Het oude bestuur was al langere periode inactief. Sinds voorjaar 2016 is er een nieuw bestuur, namelijk Gerard Vis (voorzitter en penningmeester), Gijs Westeneng (secretaris) en Johannes van de Poel. Eind 2016 is Berry Bouw aangetreden als bestuurslid.

2016 was vooral het jaar van de overname, gegevens overdragen en kennis maken met alle politieke instanties in de gemeente.

- Lanceringsstunt tijdens SGPJ café in Ede
- Bijdrage aan SGP-Klanken, gemeentelijk blad over de plaatselijke politiek, maandelijks, hierin zijn diverse statements te vinden die raakvlak hebben met actualiteiten, te vinden op de online versie zoals weergegeven op de website van SGP-Klanken
- Ondersteuning van de plaatselijke fractie SGP door middel van bijwonen vergaderingen, en deelname in de campagne- en verkiezingsprogrammacommissie
- Oliebollenactie voor hulpverleners op oudejaarsdag
- Sociale media zoals twitter (163 volgers), facebook (bereik van 150-200) en Instagram (105 volgers)
- Rondleiding basisschool klas door het gemeentehuis

De commissie vergaderde in 2016 op 29 april, 12 mei, 29 juni, 19 augustus en 5 oktober.

### **Elburg/Oldebroek – Tom de Nooijer**

Het eerste jaar voor de nieuwe lokale commissie in Elburg/Oldebroek zit erop! We mogen terugkijken op een succesvol jaar met veel activiteiten en nieuwe leden!

Het jaar begon met de SGP-jongeredag, waar we samen met SGPJ Nunspeet en Zwartewaterland een bus hebben mogen organiseren. Uiteindelijk zijn we met 60 jongeren richting Nieuwegein gaan!

We hebben dit eerste jaar twee politiek inhoudelijke avonden gehouden: 20 mei met Elbert Dijkgraaf en Anneke Wezel over de vluchtelingen crisis en 16 december met Tijs van den Brink over christelijke politiek. Ook hebben we dit jaar (samen met de beleidsadviseur) veel gastlessen en debatten in de raadzaal mogen organiseren voor basisscholen (drie groepen op twee scholen). De reacties waren zo positief dat we als vervolg zelfs een excursie naar de Tweede Kamer hebben georganiseerd voor groep 7/8 van de Eben-Haëzerschool! Daarnaast zijn er veel leden geworven op voorlichtingen bij de JV's van de CGK en HHK in onze gemeenten.

Naast al deze politiek-inhoudelijke activiteiten hebben we twee keer de handen uit de mouwen gestoken voor de samenleving. We zijn in maart bezig geweest in Hattemberbroek en in november bij een christelijke zorgboerderij voor mensen met een Niet-Aangeboren Hersenletsel.

De verkiezingen komen eraan! Onze secretaris schrijft daarom om de week op woensdag een column op de site over de deelnemende partijen onder de hashtag #VerkiezingenmetRobert.

Tot slot hebben we drie maal een bijdrage mogen leveren aan het partijblad van de SGP in Elburg (PartijDing), waarbij we over een actueel thema een bijdrage leveren als jongeren!

Het eerste jaar was een groot succes, en we gaan onverminderd door in 2017!

Het bestuur is in 2016 bij elkaar gekomen op: 8 januari, 26 januari, 31 maart, 20 april, 4 mei, 21 juni, 10 september en 3 december.

### **Elspeet/Vierhouten – Wilbert Peters**

In het seizoen 2016 heeft SGP-jongeren Elspeet Vierhouten zich vooral hard gemaakt voor het thema 'veiligheid'. Daartoe zijn twee prachtige en drukbezochte debatavonden georganiseerd. Beide avonden hielden verband met veiligheid, namelijk 'defensie' en 'terrorisme en jihadisme'. Naast twee debatavonden heeft SGP-jongeren Elspeet Vierhouten zich samen met haar leden actief ingezet voor het jaarthema 'Samenleven is een wérkwoord', om daarmee politiek te bedrijven in zowel woorden als daden.

Activiteiten:

- 26 februari 2016: Debatavond 'Defensie'
- 6 juni 2016: middag/avond helpen bij zorgcentrum Oranjehof te Elspeet, in het teken van 'Samenleven is een wérkwoord'
- 18 november 2016: Debatavond 'Terrorisme en Jihadisme'

De commissie vergaderde in 2016 op 13 januari, 11 februari, 23 maart, 25 april, 15 september (samen met SGPJ Nunspeet), 23 september, 4 oktober 2016 (samen met SGPJ Nunspeet) en op 5 december.

Erika Kayim heeft aan het einde van het seizoen vanwege persoonlijke omstandigheden afscheid van het bestuur moeten nemen. Het bestuur hoopt daarom voorlopig door te gaan met de overgebleven vier bestuursleden. In de toekomst zal gezocht moeten worden naar een nieuw bestuurslid.

### **Goedereede - Cornelis van Velzen**

In het afgelopen jaar hebben een drietal activiteiten plaatsgevonden. Er is een uitje naar de Tweede Kamer geweest met een rondleiding van Menno de Bruyne. Daarnaast is er een schooldebat geweest voor de groepen acht en is er een lezing van Riekelt Pasterkamp geweest over de Amerikaanse verkiezingen.

De Nederlandse politiek, fictieve onderwerpen waar jongeren over discussiëren en de Amerikaanse verkiezingen zijn thema's die in 2016 behandeld zijn.

Eind 2016 is Robert Melissant afgetreden als secretaris. Bart Klijn heeft zijn positie vervangen.

De commissie vergaderde in 2016 op 14 januari, 27 januari, 12 april, 31 oktober en 12 december.

### **Kampen – Herman Mulder**

SGP jongeren Kampen zitten in de opbouwfase. Enkele jaren zijn er geen activiteiten ontplooid, maar het begint nu weer van de grond te komen. In het jaar 2016 is er een avond georganiseerd in samenwerking met het Isaac da Costa Fonds. Ds A Simons heeft op deze avond uitleg gegeven over zijn werk onder christenen in Israël. Daarnaast heeft de SGP jongeren Kampen in samenwerking met de lokale kiesvereniging diverse avonden georganiseerd en is er meegedaan met ledenwerving. Het jaar 2016 is er ook actief gezocht naar nieuwe bestuursleden, die we ook hebben gevonden. De promotie heeft een vaste plaats gekregen, middels een nieuwsbrief die periodiek verstuurd wordt.

Ook is er diverse keren overleg geweest met lokale politieke jongerenvereniging, hieruit is naar voren gekomen dat we in 2017 een grote gezamenlijke avond gaan organiseren.

Al met al was het een goed jaar, met ontwikkelingen die hoop geven voor de toekomst.

### **Nunspeet – Gerwin Boswijk**

Op 4 februari heeft er een SGPJ-Borrel plaatsgevonden over het burgermeesterschap. Hierbij was burgermeester Van Hemmen, van gemeente Nunspeet aanwezig als spreker.

Op 4 April was er een debatavond met als thema 'Abortus'. Hierbij waren Kees van der Staij, abortusarts Willem Beekhuizen en mevr. De Weerd (VBOK/Siriz) aanwezig als sprekers.

In samenwerking met Stichting Present heeft erop 17 juni een sportactiviteit plaatsgevonden met de lokale SGP-jongeren en de statushouders vanuit gemeenste Nunspeet.

De volgende SGPJ-borrel vond plaats op 26 oktober. Hierbij was het thema 'Amerikaanse verkiezingen'. Riekelt Pasterkamp was hierbij aanwezig als spreker.

Tot slot is er een gezamenlijke avond geweest SGPJ Elspeet. Deze avond stond in het thema van terrorisme. Nikki Sterkenburg (Elsevier) en Roelof Bisschop waren sprekers op deze avond.

Commissie Nunspeet vergaderde in 2016 op 29 februari, 2 mei, 7 september en 30 november

In 2016 zijn Geanne van Luttikhuizen en Anieke Visser gestart als bestuurslid. René van Leeuwen, Fennieke Visser en Nellieke Oudijn zijn in 2016 afscheid genomen van het bestuurslid.

### **Reimerswaal – Martin van Maanen**

Voor ons als Reimerswaalse SGP-jongeren was 2016 een mooi jaar.

- Op 11 maart was er een werkbezoek dat in het teken stond van veiligheid, georganiseerd door de Gemeentelijke . Twee van onze bestuursleden gingen mee naar de verkeerstoren en naar de KNRM. Wij mochten als jongeren deze avond (gedeeltelijk) invulling geven. Het was een drukbezochte avond.

- Op 17 juni hadden we onze jaarvergadering. Vergeleken met het voorgaande jaar kunnen we zien op een ruime opkomst. Na de vergadering sprak ds. C. Sonneveld over het thema Islam en vluchtelingen.

- 23 september organiseerden we met de commissies Schouwen-Duiveland, Tholen en Walcheren een Zeeuwsbrede avond in Goes met vijf wisselende sprekers. De avond stond in het teken van de toekomst van Zeeland. Het was een interessante avond.

- De laatste avond van het jaar was op 2 december. Enkele jongeren kwamen namens de jongerenwerkgroep christenvervolgning spreken over dit altijd weer aangrijpende thema.

Al met al kunnen we terugzien op een viertal mooie avonden. Twee bestuursleden traden af: Wilco van der Maas en Marijn Verschuure. Twee anderen namen hun plaatsen in: Jacco Niewenhuijse en Leander Tramper.

De vergaderdata dit jaar: 28 januari, 28 april, 30 juni, 26 september en 6 december.

### **Rijssen – Rick van Dijke**

Het jaar 2016 was een jaar van verandering voor SGP-jongeren Rijssen. Het jaar begon met een gloednieuw dagelijks bestuur en een hernieuwde visie op onze toekomst. De kern van deze visie: thematisch werken. En dat hebben we gedaan: 'Duurzaamheid', 'Media & Cultuur' en 'Sport' waren in het afgelopen jaar onze thema's. Van ons ledenmagazine, 'Raakvlak', zijn drie edities verschenen met diezelfde thema's en ook op onze website verschenen velerlei artikelen, beschouwingen en visies. De drie openbare activiteiten, een thema-avond, een Politiek Café en een debat, waren stuk voor stuk goed en jong bezocht. Dat gold ook voor de lokale winterfair, waar we in november maar liefst 157 nieuwe leden hebben geworven, maar het hoogtepunt van het jaar was toch wel onze oordopjesactie. Aan de vooravond van een heavy metal festival zijn we de straat opgegaan met oranje oordopjes en flyers om zo een ludiek statement te maken. De actie was een groot succes.

Het commissiebestuur is nagenoeg ongewijzigd gebleven. In januari is er een bestuurslid aangetreden, Geert-Jan Gerritsen als PR-manager, en er heeft een functieverandering plaatsgevonden. Daarom is Geert-Jan sinds september ledenmanager en heeft Niek Haase het PR-management van hem overgenomen.

### **Schouwen-Duiveland – Dennis Bogert**

De commissie heeft diverse malen vergaderd dit jaar.

In 2016 heeft de commissie Schouwen-Duiveland traditiegetrouw twee thema-avonden georganiseerd. Op 18 maart 2016 heeft Kees van der Staaij met ons nagedacht over de vluchtelingencrisis. Op deze avond zijn we ook in gesprek gegaan met Sylvester Batthi. Hij is tien jaar geleden gevlucht uit Irak. Zijn levensgeschiedenis was een indrukwekkende getuigenis van een christenvluchteling.

Op 4 november 2016 heeft Jan-Willem Kranendonk ons bijgepraat over de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Jan-Willem Kranendonk en Jan Nuijt deelden op deze thema-avond ook hun ervaringen van een politieke reis van de SGPJ naar de Verenigde Staten.

### **Sprang-Capelle**

Na herhaaldelijk verzoek geen jaarverslag ontvangen.

### **Staphorst – Bert-Jan Pleijsier**

Afgelopen jaar hebben we als SGPJ-commissie zes activiteiten georganiseerd. Op 22 januari hebben we een avond over Groen van Prinsterer gehouden met als spreker 'Groen'-kenner Van der Berg. Op 2 februari hebben we voor het derde jaar op rij een schooldebat opgezet voor de groepen 8 van de basisscholen van de gemeente Staphorst. Zes scholen, ca. 175 leerlingen, deden mee aan dit schooldebat in het gemeentehuis van Staphorst. Het debat was onder leiding van burgemeester Segers in aanwezigheid van wethouders De Jong en Jaspers Faijer. Op 4 maart debatteerden Jan Schippers en Tijs de Bree over de economie in de regio in aanwezigheid van een panel van vier plaatselijke ondernemers. Henk Jochemsen verzorgde op 4 oktober een lezing over 'Wat is het leven waard?'. Op 10 november werd een rondleiding verzorgd in de Tweede Kamer door Menno de Bruyne. De laatste avond van het jaar werd in op 18 november 2016 gehouden waar Bert Doornbos en Kees van Helden spraken over abortus.

Het thema van het seizoen 2015-2016 was 'Economie, voor- of achteruitgang?'. Het thema in het seizoen 2016-2017 is 'Voor het leven!'.

Het zeskoppige bestuur is in 2016 niet gewijzigd.

Het afgelopen jaar heeft de commissie 10 keer vergaderd op de volgende data: 19 januari, 15 februari, 30 maart, 19 april, 24 mei, 20 juni, 6 september, 20 oktober, 29 november en 29 december.

### **Tholen – Jos van de Breevaart**

In 2016 heeft SGP-jongeren Tholen de volgende activiteiten belegd:

- Op 16 maart hebben de SGP-jongeren op Tholen in samenwerking met de plaatselijke kiesvereniging een avond belegd over de gemeentelijke financiën.
- Op 22 april zijn enkele bestuursleden aanwezig geweest bij een jeugddebat georganiseerd door de VVD.
- Op 23 september is samen met andere SGP-jongeren commissies uit Zeeland een Zeeland brede avond georganiseerd in Goes.

Eind 2016 is de secretaris afgetreden. Tijdelijk is Arend-Jan Quist als waarnemend secretaris aangewezen.

De commissie Tholen vergaderde in 2016 op 16 februari, 27 september en 27 december.

## Urk

Na herhaaldelijk verzoek geen jaarverslag ontvangen.

## Vallei & Rijn – Arthur Polder

In 2016 heeft SGP-jongeren Vallei & Rijn drie avonden georganiseerd. Op 12 februari werd, in samenwerking met commissie Binnenland, een avond in Veenendaal georganiseerd over de Politie. Op 10 juni werd in Woudenberg, in samenwerking met commissie Onderwijs, een avond georganiseerd over onderwijs, met name onderwijsvrijheid. Op deze avond spraken onder andere de staatssecretaris Dekker van Onderwijs en SGP-Kamerlid Bisschop. Op 18 november werd in Veenendaal een avond over abortus georganiseerd in samenwerking met SGP Veenendaal. Sprekers waren Kees van der Staaij (SGP) en Arthur Alderdiesten (VBOK).

In 2016 zijn er zeven columns geplaatst op de website van SGP-jongeren Vallei & Rijn, [www.sgpjv.nl](http://www.sgpjv.nl). De commissieleden leverden om de beurt een bijdrage.

De commissie veranderde in 2016 als volgt van samenstelling: Koos-jan de Jager (voorzitter), Henrike van den Dikkenberg en Marieke Schalk verlieten het bestuur. Mathijs van der Tang, Rick Gouman en Johan Verkuijl namen hun plaatsen in. Commissielid Arthur Polder werd gekozen als nieuwe voorzitter. Bart de Baat droeg het penningmeesterschap per 1 januari 2017 over aan Timon Legemaat, maar bleef wel lid van de commissie.

De commissie vergaderde in 2016 vier keer, namelijk op 23 februari, 15 maart, 15 september en 22 november.

## Walcheren – Job de Visser

Als SGPJW zijn we afgelopen jaar op zoek geweest naar het nut en de noodzaak van het bestaan van de commissie. De huidige bestuursleden waren eigenlijk beide te druk en het werven van nieuwe bestuursleden was erg moeilijk. Daarnaast is het moeilijk de jongeren op Walcheren te blijven betrekken, aangezien er weinig interesse in politiek aanwezig lijkt te zijn.

Op 10 februari 2016 heeft de eerste vergadering plaatsgevonden, waarbij ook Lianne den Hartog aanwezig was die daar is aangenomen als bestuurslid.

Vanaf begin 2016 liep ook de organisatie voor de Zeeland-brede SGP-Jongeren avond, die in september 2016 heeft plaatsgevonden. Van het begin af aan zijn wij hierbij betrokken geweest en met alle commissies heeft dit tot een mooie, drukbezochte avond in de Westerkerk in Goes geleid.

In april hebben we als SGPJW een 'brandbrief' naar SGP Middelburg, Veere en Vlissingen gestuurd, om aan te geven dat het moeilijk is om jongeren nog te betrekken op Walcheren en we met de vraag rondlopen of het nog nut heeft de commissie te blijven behouden. Hierop hebben wij echter geen reactie ontvangen.

Hanna Kaars uit Aagtekerke is in de vergadering van november aangenomen. Marijn Houmes heeft zich per november teruggetrokken uit de commissie. Als SGPJW hebben we besloten de commissie toch te behouden. Job blijft voorlopig actief als voorzitter, maar zijn rol zal wel beperkt zijn. Lianne en Hanna zullen de kar gaan trekken. Hanna als penningmeester, Lianne als secretaris. In november zijn we tevens begonnen met een verkiezingskrantje, waarin we jongeren van Walcheren oproepen op 15 maart 2017 te gaan stemmen. De ontwikkelingen hiervoor zijn in volle gang. Dit zal verder uitgerold worden in 2017.

## Werkendam – Arie Rijnveld

Onze commissie heeft dit jaar afscheid genomen van Marienke van Lankeren als secretaresse. Voor haar in de plaats heeft Anneke Paans aangegeven secretaresse te willen zijn. Daarnaast is Annelies van Vuuren ambassadeur geworden van onze eenzaamheidsactie.

In het jaar 2016 hebben wij vier keer een activiteit georganiseerd. Deze activiteiten werden door veel mensen bezocht, waarbij er op elke avond weer andere mensen te zien waren.

- Politieke avond over het asielbeleid. Op deze avonden waren aanwezig Diederik van Dijk (Eerste Kamerlid SGP), Sharon Gesthuizen (Tweede Kamerlid SP) en Jan-Pieter Mostert (directeur Stichting Gave). Het was een actuele avond, omdat op die dag de Turkije-deal gesloten werd.

- Voor de zomervakantie zijn we gestart met onze eenzaamheidsactie, het bezoeken van ouderen met circa 50 jongeren. We hebben daar veel positieve aandacht door gekregen, zowel door lokale kranten als ook door Puntuit en de Gezinsgids. Deze actie willen we structureel voortzetten, vandaar de aanstelling van de ambassadeur.

- In november hebben we een workshop georganiseerd over het verwoorden van het abortusstandpunt. Maaïke Rosendal van Stichting Joséba was hierbij aanwezig. Ze zorgde voor interactie, waardoor we ook zelf konden oefenen. Naderhand hebben

we als bestuur de belangrijkste argumenten opgesteld en rondgestuurd naar de aanwezigen van die avond.

- De laatste avond van dit jaar was in samenwerking met MP Watch van Woord en Daad. Samen met hen hebben we een avond gehad over ontwikkelingssamenwerking, waarbij de focus lag op hulp of handel. Hierbij waren aanwezig Elbert Dijkgraaf (SGP) en Arend-Jan Boekestijn. Op deze avond waren veel mensen aanwezig van landelijk. Positief om hun betrokkenheid te merken.

Tot slot hebben wij ook een filmpje uitgebracht. Hier willen we in de toekomst meer mee gaan doen. We hebben gezien dat dit een laagdrempelige manier is om mensen te bereiken.

### **Zaltbommel – Jan-Herber Hogendoorn**

Eind 2015 ging Jan-Herber Hogendoorn aan de slag om een Lokale Commissie op te zetten. Met succes! Begin 2016 werd er gestart met SGP-jongeren Zaltbommel met de gemeente Zaltbommel als kerngebied, aangevuld met Maasdriel.

In de eerste vergaderfase (11/3, 11/4 en 23/5) is de oprichting voltooid. In deze periode hebben we meteen al een spreekbeurt gehouden op een regionale JV-avond van de GGiN te Hedel (17/3) waar 12 leden werden geworven. Op 21 april hebben wij deelgenomen aan het Gast van de Raad programma in het stadhuis van Zaltbommel, waarna we ons officieel introduceerde in de raadszaal.

De tweede vergaderfase (11/7, 8/8, 22/8 en 22/9) betrof hoofdzakelijk het organiseren van een thema-avond. Hierbij zijn wij een samenwerking aangegaan met ROOD Bommelerwaard en hebben we samen op 7 oktober een Nexit-debatavond gehouden in Gameren waarbij financieel datajournalist Arno Wellens en politiek historicus Ewout Klei met elkaar in debat zijn gegaan. Het leverde een mooie avond op voor een publiek van ca. 45 mensen. We stonden hierdoor op de kaart.

Ten slotte twee vergaderingen (20/10 en 21/12) en een bezichtiging (17/12) aan twee kerken in Zaltbommel. We zijn gestart met het in kaart brengen van de JV's in ons gebied.

De bestuursamenstelling is meermalen veranderd in 2016. Meerdere bestuursleden traden, om verschillende redenen, af: Gerrinda Schalk, Willeke Veninga, Bert Dekker en Anna Jet van de Werken (éénmalig aanwezige bestuursleden buiten beschouwing gelaten). Er kwamen echter ook weer verschillende personen bij, resulterend in de samenstelling van eind 2016: Jan-Herber Hogendoorn (voorzitter), Lianne Hagoort (Penningmeester), Sieneke Verhoeks (secretaris), Elize van Steenbergen (adjunct-secretaris), algemene bestuursleden Tom Fijan en Rianne Bloos, Albert-Jan Waaijbergen (aspirant-bestuurslid) en Sjaak Schalk (assistent).

### **Zuidplas – Jesse Kats**

Van start gegaan in januari 2016. We hebben zelf nog geen activiteiten verricht, maar hebben wel meegewerkt aan een aantal landelijke activiteiten, zoals het mozaïekenwerk voor de Mars van het Leven en de oliebolactie op oudejaarsdag. Ook zijn we in de gemeente aan de slag gegaan tijdens NLdoet. Verder hebben we vooral vergaderd over het opstellen van een sponsorplan, het opnemen van een promotiefilmpje (die alleen nog ingesproken moet worden) en we zijn nu bezig met het organiseren van een eerste avond. We hebben tweemaal een stukje in de SGP Zuidplas Nieuwsbrief mogen schrijven. Ook heeft onze voorzitter meegedaan aan de mediacursus. Daarnaast zijn we aanwezig geweest tijdens een informatieavond over een eventuele gokhal in Zuidplas. We hebben toen onze stem mogen laten horen in de media.

We begonnen met Willem-Jan Verdoes als voorzitter, maar toen hij landelijk bestuurslid werd heeft Jesse Kats hem overgenomen. Binnenkort zal Jesse overgenomen worden door een nieuwe voorzitter, omdat het hem aan tijd ontbreekt.

De commissie vergaderde in 2016 op 17 februari, 23 maart, 8 juni, 8 september en 3 november.

# HR

## Terugblik 2016

Team HR kijkt terug op een intensief jaar. Niet alleen is het team uitgebreid met één persoon en is hierdoor meer structuur ontstaan, maar zijn ook verschillende zaken opgepakt en verder ontwikkeld. Dit toelicht in onderstaande drie punten:

### 1. Werving & Selectie

Het afgelopen jaar is gestart met de nadruk op werving & selectie van bestuursleden. Hiervoor zijn de nodige vacature-uitingen en, in samenwerking met de Adviescommissie, verschillende gesprekrondes aan vooraf gegaan. Zes van de negen bestuursleden zijn vervangen, ingewerkt door hun voorgangers en gestart met een nieuwe bestuursperiode. In 2016 zijn totaal 96 landelijke en 118 lokale vrijwilligers actief bij SGP-jongeren. Binnen SGPJ zijn 10 vrijwilligers geswitcht van functie en 38 nieuwe vrijwilligers gestart. Helaas hebben 30 vrijwilligers SGPJ hun functie binnen SGP-jongeren neergelegd. Daarmee is er in 2016 een groei van 8 landelijke vrijwilligers. Sinds 2016 zijn ook alle lokale bestuursleden officieel vrijwilliger bij SGP-jongeren geworden. Een aantal van hen waren landelijk al actief als vrijwilliger.

### 2. Professionalisering HR & Vernieuwing

Toename HR Contactpersonen

In verband met de toename en behoefte van meer focus op specifieke werkzaamheden is Jasmijn Kunst verwelkomt als HR Adviseur voor de Politiek Afdeling. Met haar komst staat voor iedere afdeling (Politiek, Organisatie, Lokale Commissies) een HR contactpersoon opgesteld. Ook is het zwaartepunt/de overkoepelende verantwoordelijkheid van HR meer gecentraliseerd door binnen HR de functie van HR Coördinator te creëren. Een rol met de eindverantwoordelijkheid voor HR en tegelijkertijd een aanspreekpunt vormt voor het bestuur.

HR Administratie

2016 is ook het jaar dat het overgrote deel van documenten en bestanden voor de administratie van onze vrijwilligers zijn vervangen door het SGPJ Intranet. Dit project heeft bijgedragen aan een overzichtelijk ingerichte omgeving, met een scala aan (toekomstige) administratie-mogelijkheden en een efficiënte werkwijze. Ook draagt het intranet bij aan het ontstaan van nieuwe ideeën en verder te ontwikkelen initiatieven; zoals een talentpool, high potential list etc. Naast de inrichting van het intranet, zijn ook de HR-dropbox en SGPJ vrijwilligers facebookpagina volledig geactualiseerd.

### 3. HR Projecten

De nieuwe HR structuur betekent dat 2016 het eerste jaar is dat gericht voor de ruim 20 lokale commissies een HR contactpersoon stond opgesteld. Verschillende keren hebben voorzitters van lokale commissies voor advies hier een beroep op gedaan. Naast advisering van lokale commissies, het vervullen van de bestuursvacatures in het voorjaar, is ook onderzoek gedaan naar de betrokkenheid van lokale en landelijke vrijwilligers met onze politieke jongerenorganisatie. In samenwerking met het bestuur is de enquête opgesteld en afgenomen. Ondanks een overall goede uitslag, vragen verschillende zaken m.b.t. de betrokkenheid van vrijwilligers nadrukkelijk de aandacht. HR heeft het bestuur geadviseerd om binnen de organisatie een diverse commissie aan te stellen die dit onderzoek gaat vervolgen. HR is benieuwd naar de huidige stand van zaken en op welke wijze zij betrokken gaat worden bij het vervolg. Momenteel wordt in samenwerking met commissie Communicatie gewerkt aan de vernieuwing van het bestaande digitale welkomstpakket.

### Wijzigingen in de HR samenstelling

In november 2016 heeft Marcel aangegeven dat hij vanwege de start van een nieuwe studie geen mogelijkheden meer ziet zijn functie als HR Coördinator bij SGPJ voort te zetten. Bij dit gegeven is intern besloten dat Jasmijn de functie van HR Coördinator overneemt en voor de vacature van HR Adviseur een vacature zou worden geplaatst. Na verschillende oriënterende gesprekken, was het contact met Gerwin Boswijk doorslaggevend. Gerwin was dé ideale kandidaat, gelet op: zijn drie jaar HR ervaring, Bedrijfskundige achtergrond (overlap met studie HRM), kennis van de landelijke en lokale organisatie en zijn loyale, sociale en zeer gedreven persoonlijkheid zal hij vanaf maart 2017 HR weer gaan versterken.

## Vrijwilligers (stand per 31-12-2016)

### Landelijk Bestuur

|                             |                                |
|-----------------------------|--------------------------------|
| Willem Pos                  | (Voorzitter)                   |
| Erik Jan Vinke              | (Vicevoorzitter)               |
| Janneline van Westreenen    | (Secretaris)                   |
| Hans van 't Land            | (Voorzitter Politiek Platform) |
| Maarten van Nieuw Amerongen | (Secretaris Politiek Platform) |
| Willem-Jan Verdoes          | (Bestuurslid Leden & Relaties) |
| Bert van Roekel             | (Bestuurslid Organisatie)      |
| Pieter Schreuder            | (Bestuurslid Communicatie)     |
| Robbert Verleun             | (Penningmeester)               |
| Niek Bakker                 | (Beleidsadviseur)              |

### Organisatie

#### Commissie Organisatie

|                     |                  |
|---------------------|------------------|
| Bert van Roekel     | (Voorzitter)     |
| Rick van de Waerd   | (Vicevoorzitter) |
| Dicky Torn Broers   |                  |
| Dirk van Horssen    |                  |
| Josefien Verschuure |                  |

#### Communicatie

##### Commissie Communicatie

|                      |              |
|----------------------|--------------|
| Pieter Schreuder     | (Voorzitter) |
| Janita de Vries      |              |
| Jos van de Breevaart |              |
| Bas van Ginkel       |              |
| Janneke Hooijmeijer  |              |
| Rob Scheurwater      |              |

##### Commissie InContact

|                       |                             |
|-----------------------|-----------------------------|
| Niels van Leeuwen     | (Hoofdredacteur/Voorzitter) |
| Cornel van Beek       |                             |
| Emma de Boer          |                             |
| Erwin Guijt           |                             |
| Anna van der Meij     |                             |
| Hannah Neele          |                             |
| Daan van Oostenbrugge |                             |
| Jan de Rooij          |                             |
| Martijn Stouten       |                             |
| Jurian van der Ree    |                             |

#### Commissie KLIK

|                              |                             |
|------------------------------|-----------------------------|
| Nellieke Oudijn              | (Hoofdredacteur/voorzitter) |
| Stephanie Huls               |                             |
| Hendrina van de Pol -Spanjer |                             |
| Jan de Rooij                 |                             |
| Trude Slinger                |                             |
| Marijn Verschuure            |                             |

#### Ledenwerving & Relaties

##### Commissie Ledenwerving

|                        |              |
|------------------------|--------------|
| Willem-Jan Verdoes     | (Voorzitter) |
| Jan-Herber Hoogendoorn |              |
| Paul van der Have      |              |
| Marien Blok            |              |
| Jacomijn Groen         |              |
| Saraï Heijboer         |              |
| Aart Jongejan          |              |

##### Commissie Relaties

|                        |                     |
|------------------------|---------------------|
| Daniël Verheij         | (Voorzitter)        |
| Dirk-Jan Duits         | (Advertentiewerfer) |
| Gerwin Boswijk         |                     |
| Theo van Slightenhorst |                     |
| Hugo van Winkelen      |                     |

#### Politiek Platform

##### Commissie Internationaal

|                   |                             |
|-------------------|-----------------------------|
| Wilco Kodde       | (Internationaal Secretaris) |
| Ardjan Boersma    |                             |
| Gerwin Geneuglijk |                             |
| Coen Hermenet     |                             |
| Walter Jordaan    |                             |
| Jan-Willem Proos  |                             |



**Commissie Binnenland**

Lianne Ruitenbeek (Voorzitter)  
Lennart Ouwendijk  
Koen Schouten  
Frans Hazeleger  
Tom de Nooijer

**Commissie DOL**

Pieter Meijers (Voorzitter)  
Jan Pieter Bijnagte  
Marc Valk  
Gert-Jan van Leeuwen  
Gerard Wijland  
Gerko Wassink  
Maurits Gorter

**Commissie Onderwijs**

Rick Moeliker (Voorzitter)  
Nelske Baan  
Annelies Bax  
Hans Beverloo  
Jolinde Blaak  
Bettine van Ooijen  
Matthijs Slieker  
Leon de Visser

**Commissie SEZ**

Arie Rijneveld (Voorzitter)  
Arthur Polder  
Johan de Man  
Johannes Lont  
Leander Fierens  
Sander Bossenbroek  
Hans Beens

**Commissie Zorg**

Mark van Opijnen  
Rianne Stout  
Nanja Mol

**Werkgroep (Nieuw) Technologie**

Corno Christianen (Voorzitter)  
Jos van de Breevaart  
Gijs Westeneng  
Luc de Ruiter  
Geerco Deij

**Overig**

**Adviescommissie**

Auke Dijkstra (Voorzitter)  
Frans Hazeleger  
Anne-Ruth Voogt  
Kees Vreeken  
Josefien Verschuure  
Martijn Stouten

**SGPJ-café**

Bert van Roekel (Voorzitter)  
Willem-Jan-Verdoes  
Maurits Bakker  
Hans Beverloo  
Jan Willem Proos  
Pieter Schreuder  
Daniël Verheij

**Campagnecommissie**

Erik Jan Vinke (Voorzitter)  
Willem Pos  
Maarten van Nieuw Amerongen  
Niek Bakker  
Gerwin Boswijk  
Dirk van Horssen  
Henk-Jan van Ooijen  
Janneline van Westreenen

**HR Adviseurs/HR Coördinator**

Marcel Cruccu (HR Coördinator/ HR lokaal)  
Jasmijn Kunst (HR Politiek)  
Herlinde Paauwe (HR Organisatie)

**Overige vrijwilligers**

Jeanine Heij (Secretaresse)  
Anne-Rieke Roukens (Notuliste PP)

Totaal SGP-jongeren landelijk op 31-12-2016: 96 vrijwilligers

## Lokale commissies

### Alblasserwaard

Wietse Blok (Voorzitter)  
 Anne-Ruth Voogt  
 Marien Blok  
 Jeanine van der Rhee  
 Harrie van den Berg

### Apeldoorn

Frank van Es  
 Joanne van Es-Mekelenkamp  
 Frank Stufken  
 Anne-Lize Versteeg  
 Stephan Wiegman  
 Erwin Wilbrink

### Barneveld

Silvan Hardeman (Voorzitter)  
 Auke Dijkstra  
 Lydia de Goffau  
 William Jansen  
 Arjen Klein  
 Frans-Willem de Pater  
 Sasja Mulder  
 Jesse Pladdet  
 Caroline Schimmel  
 Nadine Hoogstraten

### Capelle-Krimpen

Martijn Bongiovanni (Voorzitter)  
 Marijn Floor  
 Wouter de Jong  
 Ernst Pols  
 Johan van Wingerden

### Ede

Gerard Vis (Voorzitter)  
 Johannes van der Poel  
 Gijs Westeneng  
 Berry Bouw

### Elburg-Oldebroek

Tom de Nooijer (Voorzitter)  
 Robert Braskamp  
 Jan van Hattem  
 Laurens van der Staaij

### Elspeet-Vierhouten

Wilbert Peters (Voorzitter)  
 William van Asselt  
 Berry van de Kolk  
 Jaap de Ruiter

### Goedereede

Cornelis van Velzen (Voorzitter)  
 Ard Dam  
 Joan Grinwis  
 Bart Klijn  
 Ralph van Velzen

### Kampen

Herman Mulder (Voorzitter)  
 Robbert Boot  
 Matty Ouwehand-Huls  
 Klaas-Jan Veerman  
 Sander de Vries

### Nunspeet

Gerwin Boswijk (Voorzitter)  
 Maarten de Bruin  
 Ben Kok  
 Geneva Ouwendijk  
 Geanne van Luttkhuizen  
 Anieke Visser

### Reimerswaal

Martin van Manen (Voorzitter)  
 Kees van den Berge  
 Annelieke Hoogerland  
 Johnny van Koeveringe  
 Josefien Verschuure  
 Jacco Niewenhuijse  
 Leander Tramper

### Rijssen

Rick van Dijke (Voorzitter)  
 Geert Jan Gerritsen  
 Niek Haase  
 Anne-Marie Kamphuis  
 Arend Jan Kamphuis  
 Dirk-Jan Siemerink  
 Laurens Sprakel  
 Erik Taal

### Schouwen-Duiveland

Dennis Bogert (voorzitter)  
 Pieter-Jan van Strien  
 Rosanne Slingerland  
 Jan Nuijt  
 Anne-Ruth Barth  
 Rudy Bouwman  
 Helene Dooge  
 Marije den Ouden  
 Ben Schot  
 Jaap-Jan Stouten

### Sprang-Capelle

Marius van der Schans

|                         |              |                        |              |
|-------------------------|--------------|------------------------|--------------|
| <b>Staphorst</b>        |              | <b>Walcheren</b>       |              |
| Bert-Jan Pleijsier      | (Voorzitter) | Job de Visser          | (Voorzitter) |
| Roel Bijker             |              | Lisanne den Hartog     |              |
| Niklas de Boer          |              | Hanna Kaars            |              |
| Dirk Compagner          |              |                        |              |
| Arjan Dons              |              | <b>Werkendam</b>       |              |
| Vincent Slingerland     |              | Arie Rijnveld          | (Voorzitter) |
|                         |              | Anneke Paans           |              |
| <b>Tholen</b>           |              | Leen Paans             |              |
| Jos van de Breevaart    | (Voorzitter) | Bart de Heer           |              |
| André Bolier            |              | Maarten van der Sluijs |              |
| Christiaan Cornet       |              |                        |              |
| Arend-Jan Quist         |              | <b>Zaltbommel</b>      |              |
|                         |              | Jan-Herber Hoogendoorn | (Voorzitter) |
| <b>Urk</b>              |              | Sieneke Verhoeks       |              |
| Berthijs van Steenselen | (Voorzitter) | Elize van Steenberg    |              |
| Jannes van Slooten      |              | Tom Fijan              |              |
|                         |              | Rianne Bloos           |              |
| <b>Vallei-Rijn</b>      |              | Lianne Hagoort         |              |
| Arthur Polder           | (Voorzitter) |                        |              |
| Timon Legemaat          |              | <b>Zuidplas</b>        |              |
| Frans Hazeleger         |              | Jesse Kats             | (Voorzitter) |
| Bart de Baat            |              | Jacques Heijboer       |              |
| Mathijs van der Tang    |              | Bert Houweling         |              |
| Rick Gouman             |              | Annelien van der Spek  |              |
| Johan Verkuijl          |              | Jelmer van der Spek    |              |
|                         |              | Patrick de Vos         |              |

Totaal aantal actieve vrijwilligers bij lokale commissies van SGP-jongeren, op 31-12-2016: 118 vrijwilligers

Deze vrijwilligers zijn (m.u.v. de vrijwilligers die ook landelijk actief zijn) dit jaar nieuw ingeschreven als vrijwilliger.

## Jobswitch vrijwilligers

De volgende vrijwilligers zijn in 2016 met een andere functie bij SGP-jongeren gestart:

|                      |                               |   |                                |
|----------------------|-------------------------------|---|--------------------------------|
| Willem Pos           | Bestuurslid Politiek          | > | Voorzitter SGP-jongeren        |
| Erik Jan Vinke       | Commissievoorzitter Onderwijs | > | Vicevoorzitter                 |
| Robbert Verleun      | Commissielid Communicatie     | > | Penningmeester Bestuur         |
| Hans van t' Land     | Secretaris Politiek Platform  | > | Bestuurslid Politiek Platform  |
| Lianne Ruitenbeek    | Commissielid Binnenland       | > | Commissievoorzitter Binnenland |
| Gert-Jan van Leeuwen | Commissievoorzitter DOL       | > | Commissielid DOL               |
| Pieter Meijers       | Commissielid DOL              | > | Commissievoorzitter DOL        |
| Nanja Mol            | Commissielid SEZ              | > | Commissielid Zorg              |
| Nellieke Oudijn      | Redacteur KLIK                | > | Hoofdredacteur KLIK            |
| Jasmijn Kunst        | HR Adviseur Afdeling Politiek | > | HR Coördinator                 |

Totaal aantal vrijwilligers die binnen de Landelijke SGPJ in een andere functie zijn gestart: 10 vrijwilligers

## Aangenomen vrijwilligers

De volgende vrijwilligers zijn in 2016 actief geworden voor de landelijke SGP-jongeren:

| Naam                        | Functie   |
|-----------------------------|---|
| Robbert Verleun             | Penningmeester  |
| Willem-Jan Verdoes          | Bestuurslid Leden & Relaties & Commissievoorzitter Ledenwerving |
| Maarten van Nieuw Amerongen | Secretaris Politiek Platform                                    |
| Walter Jordaan              | Commissielid Internationaal                                     |
| Gerwin Geneugelijk          | Commissielid Internationaal                                     |
| Stefanie Huls               | Commissielid KLIK   |
| Hugo van Winkelen           | Commissielid Relaties   |
| Erwin Guijt                 | Commissielid InContact  |
| Emma de Boer                | Commissielid In Contact   |
| Anna van der Meij           | Commissielid In Contact   |
| Pieter Meijers              | Commissievoorzitter DOL   |
| Marc Valk                   | Commissielid DOL  |
| Gerard Wijland              | Commissielid DOL  |
| Gert Jan van Leeuwen        | Commissielid DOL  |
| Jan Pieter Bijnagte         | Commissielid DOL  |
| Johan de Man                | Commissielid SEZ  |
| Leander Fierens             | Commissielid SEZ  |
| Sander Bossenbroek          | Commissielid SEZ  |
| Rick Moeliker               | Commissievoorzitter Onderwijs                                   |
| Nelske Baan                 | Commissielid Onderwijs  |
| Bettine van Ooijen          | Commissielid Onderwijs  |
| Leon de Visser              | Commissielid Onderwijs  |
| Annelies Bax                | Commissielid Onderwijs  |
| Matthijs Sliker             | Commissielid Onderwijs  |
| Wilma Kerpel                | Commissielid Communicatie                                       |
| Janita de Vries             | Commissielid Communicatie & Lid Campagnecommissie               |
| Henk-Jan van Ooijen         | Lid Campagnecommissie   |
| Marien Blok                 | Commissielid Ledenwerving                                       |
| Saraï Heijboer              | Commissielid Ledenwerving                                       |
| Jacomijn Groen              | Commissielid Ledenwerving                                       |
| Lianne Ruitenbeek           | Commissievoorzitter Binnenland                                  |
| Tom de Nooijer              | Commissielid Binnenland   |
| Koen Schouten               | Commissielid Binnenland   |
| Luc de Ruiter               | Lid Werkgroep Nieuwe Technologie                                |
| Rianne Stout                | Commissielid Zorg   |
| Mark van Opijnen            | Commissielid Zorg   |
| Jasmijn Kunst               | HR Adviseur Afdeling Politiek                                   |

Anne-Rieke Roukens

Notuliste Politiek Platform

Totaal aangenomen vrijwilligers bij de landelijke SGP-jongeren, op 31.12.2016: 38 vrijwilligers

**Ex-vrijwilligers**

De volgende vrijwilligers hebben in 2016 een functie bij SGP-jongeren beëindigd:

|                                |   |
|--------------------------------|---|
| Jan-Willem Kranendonk          | Voorzitter  |
| Harm Jan Polinder              | Vicevoorzitter  |
| Wilhelm Doeleman               | Bestuurslid Organisatie                                       |
| Martin Holleman                | Bestuurslid Politiek  |
| Paula Schot                    | Bestuurslid Leden & Relaties/Commissievoorzitter Ledenwerving |
| Gertjan van den Berg           | Penningmeester  |
| Rianne Barth                   | Commissielid Communicatie (Tekstschrijver)                    |
| Wilma Kerpel                   | Commissielid Communicatie                                     |
| Marienke van Lankeren          | Commissielid InContact  |
| Herman Meijer                  | Commissielid InContact  |
| Evelien Kattenberg             | Commissielid InContact  |
| Maarten Molenaar               | Commissievoorzitter KLIK                                      |
| Nadine Braak - Van de Munt     | Commissielid Internationaal                                   |
| Mathijs Jonker                 | Voorzitter commissie Binnenland                               |
| Arie Vonk Noordergraaf         | Commissielid Binnenland                                       |
| Lisanne de Visser - den Hartog | Commissielid Binnenland                                       |
| Jan Willem Bijnagte            | Commissievoorzitter DOL                                       |
| Reinder van der Spek           | Commissielid DOL  |
| Wietske van Putten             | Commissielid DOL  |
| Abram het Lam                  | Commissielid DOL  |
| Willeke van Deelen             | Commissielid Onderwijs  |
| Hendrik Mulder                 | Commissielid Onderwijs  |
| Kees van den Brink             | Commissielid Onderwijs  |
| Willem de Boer                 | Commissielid Organisatie                                      |
| Thirza Nieuwenhuis             | Commissielid Organisatie                                      |
| Rik van Leeuwen                | Commissielid Relaties   |
| Henk van den Boogaart          | Commissielid Relaties   |
| Koos-Jan de Jager              | Lid Adviescommissie   |
| Marieke in 't Veld             | Notuliste Politiek Platform                                   |
| Marten van Welie               | Incassovrijwilliger   |

Totaal aantal vrijwilligers die in 2016 een functie bij de landelijke SGP-jongeren hebben beëindigd: 30 vrijwilligers

**Overzicht ledenaantallen SGP-jongeren**

| Datum      | InContact | KLIK  | 5-euro leden | Totaal | Waarvan subsidiabel |
|------------|-----------|-------|--------------|--------|---------------------|
| 31-12-2011 | 3.360     | 3.762 | 468          | 7.590  | 3.872               |
| 31-12-2012 | 3.434     | 2.949 | 400          | 6.783  | 3.363               |
| 31-12-2013 | 3.589     | 2.558 | 332          | 6.479  | 3.572               |
| 31-12-2014 | 3.739     | 2.085 | 270          | 6.094  | 3.155               |
| 31-12-2015 | 3.976     | 2.028 | 229          | 6.233  | 3.140               |
| 31-12-2016 | 4.300     | 2.855 | 191          | 7.346  | 3.381               |

